

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 2 grudnia 2014 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, XI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie wnioskodawczynie R. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. z dnia 12 marca 2014r. odmawiającej jej prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy w związku z uszczerbkiem na zdrowiu przenoszącym 7%.

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne.

W dniu wypadku, tj. 28 sierpnia 2012r. wnioskodawczynie podlegała ubezpieczeniu wypadkowemu jako pracownik. Zdarzenie zostało uznane za wypadek przy pracy, który zaszedł w okolicznościach nie wykluczających prawa do świadczeń wypadkowych /także przez organ rentowy/. W/w zdarzenie jako wypadek wnioskodawczynie zgłosiła w marcu 2013r.

Do wypadku doszło, gdy wnioskodawczynie w czasie pracy wykonywała swoje zwykłe obowiązki - schyliła się w magazynie po zgrzewkę z piwem, a następnie trzymając ją dokonała obrotu. W tym momencie poczuła ból pleców, który nie ustępował. W tym samym dniu korzystała z porad lekarskich i kontynuowała leczenie.

Podczas i w związku z opisywanym zdarzeniem nie doszło do urazu czaszkowo-mózgowego. Podczas badania neurologicznego wykonanego przez biegłego sądowego w dniu 01 lipca 2014r nie stwierdzano objawów korzeniowych ze strony kręgosłupa lędźwiowego, a biegły nie stwierdzał niezdolności do pracy po dniu 24 lutego 2013r, tj, po zakończeniu okresu zasiłkowego.

Po wypadku u wnioskodawczynie stwierdzano stan po urazie kręgosłupa.

W związku z powyższym zdarzeniem, w dniu 12 września 2012r wnioskodawczynie była leczona szpitalnie. Rozpoznawano wówczas zespół bólowy kręgosłupa lędźwiowego od 3 tygodni, z nasileniem od kilku dni.

Podczas badania przez Lekarza Orzecznika ZUS w dniu 30 stycznia 2014r rozpoznawano pourazowy zespół bólowy lędźwiowy, u osoby ze zmianami dyskopatycznymi, który oceniono na 7% uszczerbku z poz. 94c tabeli.

Podczas badania przez Komisję Lekarską ZUS w dniu 05 marca 2014r stwierdzano pourazowe nasilenie zespołu bólowego odcinka lędźwiowego kręgosłupa u osoby z samoistnymi zmianami dyskopatycznymi oraz zaburzenia adaptacyjne nie upośledzające funkcji. W w/w dacie wnioskodawczynie nie przedstawiła dokumentacji z leczenia psychiatrycznego poza dwoma wizytami z dnia 22 marca 2013r i z 30 kwietnia 2013r, bez ciągłości leczenia. Nie stwierdzano wówczas objawów oponowych, nerwy czaszkowe nie wykazywały zmian, nie występowały niedowłady, stwierdzano objaw L.'a po stronie prawej przy kącie 65 stopni, próba R. była ujemna. W w/w dacie ustalono 7 % uszczerbek na zdrowiu, bez uszczerbku z zakresu zaburzeń psychicznych.

Od dnia 22 marca 2013r wnioskodawczynie leczyła się w poradni zdrowia psychicznego w związku z zaburzeniami adaptacyjnymi.

Uszczerbek na zdrowiu związany z przedmiotowym wypadkiem wynosi 7% z poz. 94 c tabeli. Podczas badania przez biegłego neurologa w dniu 18 września 2014r rozpoznawano zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa lędźwiowego z wielopoziomowymi dyskopatiami z okresowym zespołem bólowym korzeniowym. W dacie badania takie objawy nie występowały, choć wnioskodawczynie uskarżała się na bóle okolicy lędźwiowej z prawej strony z promieniowaniem do brzucha i prawego biodra oraz z mrowieniem prawej nogi. Jednocześnie mogła się schylać i podnosić z pozycji siedzącej. Nie stwierdzano patologicznych objawów ani zaburzeń czucia. Nie występowały objawy korzeniowe. Nie stwierdzano objawów ubytkowych ze strony korzeni rdzeniowych. W badaniu i dokumentacji nie stwierdzano żadnych

zmian /nawet nie związanych z wypadkiem/ ze strony układu nerwowego w innym zakresie niż zmiany w obrębie kręgosłupa lędźwiowego /w tym nie stwierdzano urazu czaszkowo-mózgowego/.

Sąd Rejonowy oddalił wniosek o opiniowanie przez biegłego psychiatrę jako zbędny i zmierzający do wydłużenia postępowania. Sąd wskazał, iż wnioskodawczyni nigdy nie doznała urazu czaszkowo mózgowego, a tylko w takim przypadku ustawodawca przewidział możliwość poszukiwania uszczerbku na zdrowiu ze sfery zdrowia psychicznego jako związanej z wypadkiem przy pracy. Złożona dokumentacja wskazywała u wnioskodawczyni na zaburzenia adaptacyjne, a biegły neurolog nie podawał potrzeby opiniowania przez biegłego psychiatrę, nie dostrzegał zmian związanych z wypadkiem. Odwołująca się nie wskazała zresztą, jaki miałby być związek zmian adaptacyjnych /nie leczonych od kwietnia 2013r/ z przedmiotowym wypadkiem, podczas którego nie doznała urazu głowy, ani nie doszło do niego w okolicznościach wskazujących na możliwość powstania zaburzeń w zakresie psychiki. Biegły neurolog rzeczowo i logicznie uzasadnił opinię, a ocena była wyważona i mieściła się w granicach wyznaczonych przez poz. 94 c tabeli.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, iż odwołanie Wnioskodawczyni nie zasługiwało na uwzględnienie. W zakresie ustalonych 7 % uszczerbku na zdrowiu z poz. 94c tabeli, R. S. otrzymała już odszkodowanie i w tym zakresie nie kwestionowała oceny. Domagała się jedynie zwiększenia uszczerbku na zdrowiu do 25%. Zgodnie z poz. 94c tabeli uszczerbkowej, stanowiącej załącznik do rozporządzenia MPiPS z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu /.../ -/Dz.U.02.234.1974/, urazowe zespoły korzonkowe /bólowe, czuciowe, ruchowe, mieszane/ - w obrębie kręgosłupa lędźwiowego, w zależności od stopnia, uzasadniają ocenę uszczerbku na zdrowiu na 5% do 25%. U, wnioskodawczyni brak obiektywnych objawów bólowych w dacie badania przez biegłego oraz w czasie badań w ZUS, a także brak objawów korzeniowych nasilonych, sprawność badanej, zakresy ruchomości kręgosłupa i stawów uzasadniały ocenę, co najwyżej na 7% z w/w pozycji.

Sąd podniósł, iż biegły szczegółowo uzasadniał swoją ocenę, która była wyważona, odpowiadała stwierdzonym zmianom i stopniowi ich nasilenia. W części A tabeli uszczerbkowej ustawodawca wymienił zaburzenia i naruszenia funkcji organizmu, które uzasadniają przyznanie uszczerbku na zdrowiu związanego z wypadkami. Biegły neurolog nie stwierdził u wnioskodawczyni pourazowych zmian w zakresie tkanek miękkich czy kości czaszki bądź twarzoczaszki. Nie widział także związku między ewentualnymi zaburzeniami adaptacyjnymi wnioskodawczyni a wypadkiem. W tej sytuacji wyłączone byłoby orzekanie z poz. 1-9 tabeli, które w zasadniczym zakresie należą do kompetencji neurologa. Natomiast poz. 10 tabeli przewiduje uszczerbek związany z zaburzeniami adaptacyjnymi będącymi następstwem wypadków i urazów, w których nie doszło do trwałych uszkodzeń (...), ale poz. 10, a dotyczy utrwalonych nerwic związanych z urazem czaszkowo-mózgowym, a poz. 10 b ujawnienia się psychozy w następstwie ciężkiego stresu. Takich zmian nie stwierdzano u wnioskodawczyni, a ona nie wykazywała ich istnienia. W tej sytuacji zdaniem Sądu korzystanie z opinii biegłego psychiatry było zbędne, bowiem brak psychoz, ciężkiego stresu /bo takim nie było przecież podniesienie zgrzewki piwa/, czy urazu czaszkowo-mózgowego, wykluczało orzekanie z w/w pozycji tabeli. Z przyczyn oczywistych poz. 11 do 18 tabeli także nie mogły dotyczyć wnioskodawczyni, bowiem nigdy nie stwierdzano u niej zmian opisywanych w tych pozycjach. Nie dostrzegł ich także biegły neurolog.

Zgodnie z art. 12 ust.1 ustawy wypadkowej jednorazowe odszkodowanie przysługuje w wysokości 20 % przeciętnego wynagrodzenia za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, z zastrzeżeniem art. 55 ust. 1, tj. w okresie wydawania decyzji -704 zł. Za 7% uszczerbku na zdrowiu na podstawie art. 12 ust.1 ustawy wypadkowej wnioskodawczyni otrzymała wypłatę z ZUS.

Brak więc było podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji i odwołanie podlegało oddaleniu.

Apelację od powyższego orzeczenia w całości wniósł pełnomocnik wnioskodawczyni.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 278 w zw. z art. 227 kpc poprzez jego niezastosowanie, tj oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego psychiatry, podczas

gdy opinia biegłego jako podmiotu posiadającego wiadomości specjalne była niezbędna dla ustalenia związku między zaburzeniami adaptacyjnymi wnioskodawczyni a wypadkiem z dnia 28 sierpnia 2012 r.

Z uwagi na powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, choć podniesiony w niej zarzut naruszenia art. 278 w zw. z art. 227 kpc okazał się zasadny.

Zgodnie z art. 11 ust.1 -5. ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 roku, nr 167, poz. 1322) ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie. Za stały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nie rokujące poprawy. Za długotrwały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące ulec poprawie. Oceny stopnia uszczerbku na zdrowiu oraz jego związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową dokonuje się po zakończeniu leczenia i rehabilitacji. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu oraz tryb postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku i wypłacaniu jednorazowego odszkodowania, kierując się koniecznością zapewnienia ochrony interesów ubezpieczonego oraz koniecznością przejrzystości i sprawności postępowania w sprawie o jednorazowe odszkodowanie.

W myśl art. 12 ust.1 wskazanej ustawy jednorazowe odszkodowanie przysługuje w wysokości 20 % przeciętnego wynagrodzenia za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, z zastrzeżeniem art. 55 ust. 1. Do ustalenia wysokości jednorazowego odszkodowania, o którym mowa w ust. 1-4, przyjmuje się przeciętne wynagrodzenie obowiązujące w dniu wydania decyzji, o której mowa w art. 15. (ust.5).

Natomiast art. 233 § 1 kpc. stanowi, iż Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów, według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Zgodnie zaś z treścią art. 278 § 1 kpc. dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje w wypadkach gdy dla rozstrzygnięcia sprawy wymagane są wiadomości „specjalne”. Dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje więc wówczas, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy potrzebne są wiadomości, wykraczająca poza zakres wiadomości przeciętnej osoby posiadającej ogólne wykształcenie. Wobec tego biegłym może być jedynie osoba, która posiada wskazane wiadomości potrzebne do wydania opinii i daje rękomię należytego wykonania czynności biegłego.

W ramach przyznanej swobody w ocenie dowodów – art. 233 kpc, Sąd I instancji powinien zbadać wiarygodność i moc dowodu z opinii biegłego sądowego dokonując oceny tego dowodu według własnego przekonania i na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału (wyrok SN z 2003-10-30 IV CK 138/02 Legalis). Niemniej jednak polemika z opinią biegłego nie uzasadnia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 kpc (wyrok SN z 2002-01-09 II UKN 708/00 Legalis). Dla obalenia twierdzeń biegłego specjalisty nie wystarcza bowiem przeświadczenie strony, iż fakty wyglądają inaczej, lecz koniecznym jest również rzeczowe wykazanie, iż wystawiona przez biegłego opinia jest niespójna bądź merytorycznie błędna.

Dowód z opinii biegłych jest przeprowadzony prawidłowo, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania, a tylko brak w opinii fachowego uzasadnienia wniosków

końcowych, uniemożliwia prawidłową ocenę jej mocy dowodowej (wyrok SN z 2000-06-30 II UKN 617/99 OSNAPiUS 2002/1/26).

Oceniając opinię biegłego sąd powinien uwzględniać takie kryteria, jak poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanego stanowiska, stopień stanowczości wyrażonych w niej ocen, zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej (wyr. SA w Katowicach z 25.6.2009 r., V ACA 139/09, OSA w Katowicach 2009, Nr 4, poz. 8). Z przyjmowanej powszechnie zasady, iż sąd jest najwyższym biegłym, nie można jednak wyprowadzać wniosku, że może biegłego zastępować, a to oznacza, że jeżeli do poczynienia ustaleń istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy potrzebne są wiadomości specjalne, sąd nie może dokonywać ich sam, nawet gdyby miał w tej dziedzinie odpowiednie kwalifikacje merytoryczne (wyrok SN z 26.10.2006 r. I CSK 166/06, Legalis). Opinia biegłych dostarcza sądowi wiedzy specjalistycznej, koniecznej do dokonania oceny stanu zdrowia osoby ubiegającej się o świadczenie rentowe, w tym rodzaju występujących schorzeń, stopnia ich zaawansowania i nasilenia, związanych z nimi dolegliwości, stanowiących łącznie o zdolności do wykonywania zatrudnienia lub jej braku. Sąd nie może oprzeć ustaleń w tym zakresie na własnym przekonaniu. (wyrok SN z 14.3.2007 r. III UK 130/06, OSNP 2008, Nr 7-8, poz. 113). Tak samo przyjęto w wyroku SN z 10.1.2012 r. (I UK 235/11, Legalis) stwierdzając, że sąd nie może rozstrzygnąć w kwestii medycznej wbrew opinii biegłego specjalisty. Rozstrzygnięcie musi być oparte na wiedzy medycznej, a więc opinii biegłego z danej dziedziny medycyny. Zakaz samodzielnego rozstrzygania przez sąd kwestii objętych wiadomościami specjalnymi (w tym wypadku zachowania z powodów zdrowotnych w całości lub części zdolności do pracy) został również sformułowany w wyroku SN z 7.4.2009 r. (I UK 302/08, Legalis) oraz w wyroku z 15.9.2009 r. (II UK 1/09, Legalis). Ponadto dowód z opinii biegłego, z uwagi na składnik wiadomości specjalnych, jest dowodem tego rodzaju, że nie może być zastąpiony inną czynnością dowodową ani wnioskowaniem na podstawie innych ustalonych faktów (por. wyr. SN z 3.2.2010 r., II PK 192/09, Legalis oraz powołane tam orzecznictwo).

W ocenie Sądu Okręgowego, na gruncie rozpoznawanej sprawy Sąd Rejonowy powyższych zasad nie zastosował. Oceniając wysokość uszczerbku na zdrowiu wnioskodawczyni w zakresie pkt 94 c tabeli uszczerbkowej z pominięciem jej zaburzeń adaptacyjnych, wyprowadził wnioski o braku ich związku z wypadkiem przy pracy. Z tych też względów zarzuty apelacji w tym zakresie uznać należało za zasadne. Sąd nie był uprawniony do rozstrzygania o uszczerbku na zdrowiu powódki w zakresie schorzeń psychiatrycznych i ich związku z wypadkiem, bez oparcia oceny w tej materii na wiedzy medycznej biegłego. Wobec powyższego w przedmiotowej sprawie zachodziła konieczność uzupełnienia materiału dowodowego celem wyjaśnienia tej kwestii.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy w postępowaniu apelacyjnym dopuścił dowód z opinii biegłego psychiatry na okoliczność czy w wyniku zdarzenia z dnia 28 sierpnia 2012 r. wnioskodawczyni doznała stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, a jeżeli tak to w jakim procencie.

W myśl art. 217 § 1 i 3 kpc strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. Sąd pomija twierdzenia i dowody, jeżeli są powoływane jedynie dla zwłoki lub okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione.

Dostateczne wyjaśnienie okoliczności spornych w sprawie nie jest równoznaczne z uzyskaniem dowodu korzystnego dla strony niezadowolonej z faktów wynikających z dowodów dotychczas przeprowadzonych (wyrok SN z 28 lutego 2001 roku, II UKN 233/00 Legalis). Zwraca na to także uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z 8 lipca 1999 roku, II UKN 37/99 OSNAPiUS 2000/20/741 wskazując, że sąd nie jest obowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych strony tak długo, aż udowodni ona korzystną dla siebie tezę i pomija je od momentu dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy (art. 217 § 2 i 3 k.p.c.). Bezwzględnie strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swoich twierdzeń, ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu, co do tych okoliczności na niej spoczywał, a Sąd musi wyciągnąć ujemne konsekwencje z braku udowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów. (wyrok s.apel. 28-02-2013 I ACa 613/12 w Białymstoku LEX nr 1294695).

Na gruncie rozpoznawanej sprawy uznać należy, iż wnioskodawczyni nie wykazała związku zaburzeń adaptacyjnych, na które cierpi z wypadkiem przy pracy. Apelująca bez usprawiedliwienia nie stawiała na badanie przez biegłą psychiatrę, czym uniemożliwiła wydanie w sprawie opinii. Nie jest przy tym uprawnionym wniosek strony powodowej o ponowne skierowanie akt do biegłego psychiatry celem jej wydania. Ciężar udowodnienia związku konkretnego uszczerbku z wypadkiem wobec zgłoszenia roszczenia o jednorazowe odszkodowanie, obciąża ubezpieczonego. Wnioskodawczyni, celem wykazania tego faktu wnosila o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego psychiatry. Jednocześnie jednak niefrasobliwie zaniechała działań, które pozwoliłyby na podjęcie właśnie wskazanych czynności procesowych. Z tych też względów uznać należało, iż powódkę obciążają negatywne skutki procesowe w tym zakresie. W konsekwencji Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie pozwala na przyjęcie, iż zaburzenia psychiatryczne wnioskodawczyni i ewentualnie związane z nimi uszczerbek na zdrowiu, pozostaje w związku przyczynowym z wypadkiem w pracy.

Powyższe w pełni koresponduje z wydaną w sprawie opinią neurologa, której na etapie apelacji wnioskodawczyni nie kwestionowała. Wyżej wymieniony biegły stwierdził jednoznacznie, iż uszczerbek na zdrowiu związany z przedmiotowym wypadkiem wynosi 7% z poz. 94 c tabeli i został on uwzględniony w zaskarżonej decyzji ZUS. Biegły nie stwierdził żadnych zmian ze strony układu nerwowego w innym zakresie niż zmiany w obrębie kręgosłupa lędźwiowego, w tym nie stwierdzano urazu czaszkowo-mózgowego, który mógłby wyjaśniać zaburzenia adaptacyjne wnioskodawczyni.

Reasumując w ocenie Sądu Okręgowego materia sprawy dostateczne wyjaśnia okoliczności sporne. W przypadku wnioskodawczyni, w związku z wypadkiem nie sposób stwierdzić wyższego niż orzeczony przez organ rentowy uszczerbku na zdrowiu (7 % z poz. 94 c tabeli). Wobec tego, wbrew twierdzeniom apelacji brak podstaw do uchylenia czy zmiany zaskarżonego wyroku.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie art. 385 kpc. oddalił apelację wnioskodawczyni jako bezzasadną.